

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/2437

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 26.09.2018 Tallinnas,

Vaide esitamise aeg 09.08.2018

Teabevaldaja Häirekeskus
adress: Osmussaare 2, 13811 Tallinn
e-posti adress: 112@112.ee

Teabevaldaja vastutava isik peadirektor

Vaide esitaja (teabenõudja) Erasik
adress: Xxxxx xxx x, Xxxxx xxxx, 75205 Raasiku vald
e-posti adress: xxxxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 02.08.2018 teabenõue ja väljastada teabenõudes soovitud Häirekeskuse valduses olevad koondamisteed ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada.

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 08.10.2018

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- vaidlustada ettekirjutus Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 02.08.2018 esitas vaide esitaja Häirekeskusele teabenõude, milles palus väljastada kõik koondamisteated, mis on koostatud ajavahemikul 01.03.2017 kuni 31.07.2018.
2. 08.08.2018 keeldus Häirekeskus teabenõude täitmisest põhjusel, et koondamisteated sisaldavad piiranguga isikuandmeid ning piiranguga teabe eristamine piiranguta teabest on võimatu.
3. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ning esitas teabenõude täitmisest keeldumise peale Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Faktilised asjaolud

1.1. 02.08.2018 esitas vaide esitaja Häirekeskusele teabenõude (Lisa 1), milles palus Häirekeskusel väljastada kõik koondamisteated, mis on koostatud ajavahemikul 01.03.2017 kuni 31.07.2018. Samas teabenõudes rõhutas vaide esitaja, et ei soovi tutvuda teabega, mis sisaldab asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmeid, paludes need vastavalt vajadusele dokumentides kinni katta.

1.2. 08.08.2018 saadetud e-kirjaga (Lisa 2) keeldus Häirekeskus teabenõuet täitmast tuginedes avaliku teabe seaduse (AvTS) § 23 lg 1 p 1. Häirekeskuse hinnangul ei ole koondamisteatiste puhul võimalik eristada piiranguga ja piiranguta osasid.

2. Õiguslik põhistus

2.1. Vaide esitaja leiab, et nimetatud dokumentidega tutvumise mittevõimaldamine ei ole kooskõlas avaliku teabe seadusega alljärgnevatel põhjustel.

2.2. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Käesolevas asjas ei saa olla vaidlust selles, et vaide esitaja poolt küsitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõistes. Samuti selles, et Häirekeskus on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 p 1 mõistes.

2.3. AvTS § 3 lg 2 tulenevalt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS § 35.

2.4. Häirekeskus on teabenõude täitmisest keeldumist põhjendanud viitega AvTS § 23 lg 1 p 1, mille kohaselt tuleb keelduda teabenõude täitmisest, kui teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang. Sealjuures ei täpsusta Häirekeskus, mille alusel on juurdepääsu piirang kehtestatud. Võib üksnes järeldada, et juurdepääsu piirangu kehtestamisel on Häirekeskus tuginenud eraelu puutumatuse kaitsele.

2.5. AvTS § 1 kohaselt on seaduse eesmärk tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaihe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.

2.6. Andmekaitse Inspeksioonil on võimalus hinnata, kas juurdepääsupiirang dokumentidele on õigustatud. Ka juhul, kui õigustus on olemas, saab teatud juhtudel teabenõudjale tutvustada dokumente osaliselt, see tähendab ilma tõeliselt saladuse kaitsmist vajavate osadeta.

2.7. AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirang ei kehti. Ka Riigikohus on asjas 3-31-57-03 asunud seisukohale, et õiguspärane ei ole keelduda teabe väljastamisest põhjusel, et soovitud dokument sisaldab muuhulgas piiranguga teavet. Seega on dokumentide puhul võimalik kinni katta see osa teabest, mis sisaldab piiranguga andmeid ning väljastada teabenõudjale ülejäänud osa teabest.

Lähtuvalt eeltoodust ja juhindudes AvTS § 46 palub vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonil:

1. Algatada järelevaevemenetlus;
2. Selgitada, kas 02.08.2018 esitatud teabenõude täitmisest keeldumine on õiguspärane;
3. Teha ettekirjutus teabenõude viivitamatuks täitmiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon on teatanud oma 28.08.2018 kirjas nr 2.1-3/18/2437, et Erasik on esitanud vaide Häirekeskuse tegevuse peale teabenõude täitmisest keeldumise osas.

Vastame Andmekaitse Inspeksiooni pool järelepärimises esitatud küsimustele järgmiselt:

1. Koondamisteadetes on isikud muu teabe, kui isikuandmed alusel tuvastatavad. Kuna Häirekeskuse administratiivosas ei olnud mitmeid ühe ametinimetuse ja alluvussuhtega teenistuskohati, siis on koondatavad isikud tuvastatava ametikoha, struktuuriüksuse ning nende vahetu juhi ametikoha järgi. Näiteks koondati Häirekeskuse mõlemad juhtkonda kuulunud nõuniku ametikohad. Mõlemal nõunikul oli vahetuks juhiks üks kahest Häirekeskuse peadirektori asetäitjast.
2. Koondamisteadeteid ei väljastatud, sest isikud on tuvastatavad ka muude andmete põhjal kui isikuandmed. Näiteks esimeses punktis kirjeldatud juhtudel.
3. Dokumente on võimalik väljastada juurdepääsupiiranguga teavet kinni kattes, kuid kuna antud dokumendid on mahukad, siis neis sisalduva juurdepääsupiiranguga teabe analüüsimiseks ning selle kinni katmiseks viisil, mis ei võimalda ligipääsu asutusesiseks kasutamiseks tunnustatud teabele on töömahukas.
4. Saadame näidiseks koopiaid töölepingu erakorralise ülesütlemise teatisest (Lisa 1) ja koopia teatisest teenistusest vabastamine koondamise tõttu (Lisa 2). Juurdepääsupiirangu seadmise aluseks on AvTS § 35 lg 1 p 12.

Täiendavalt on Häirekeskus selgitanud, et perioodil 01.03.2017 kuni 31.07.2018 on teenistusest vabastatud koondamise tõttu 4 teenistajat ning tööandja on erakorraliselt (koondamine) ülesöelnud 4 töölepingut. Häirekeskus esitas koondamisteaded 6-le inimesele. Kaks peadirektori asetäitjat vabastati Siseministeeriumi kantsleri käskkirjaga ning neile koostas ja edastas koondamisteaded Siseministeerium.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida Häirekeskuselt dokumente, mis on Häirekeskuse valduses. AvTS § 3 lg-st 2 tulenevalt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

Antud juhul on vaide esitaja oma 02.08.2018 teabenõudes palunud Häirekeskusel väljastada kõik koondamisteated, mis on koostatud ajavahemikul 01.03.2017 kuni 31.07.2018. Häirekeskus keeldus 08.08.2018 teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud dokumendid sisaldavad piiranguga teavet ning koondamisteatiste puhul ei ole võimalik eristada piiranguga ja piiranguta osasid.

Andmekaitse Inspeksioon Häirekeskuse eeltoodud seisukohaga ei nõustu. Häirekeskus on tulenevalt AvTS § 5 lg-st 1 teabevaldaja, kelle ülesandeks on ka teabenõuetele vastamine. Vaide esitaja märgib õigesti, et teabenõude täitmisest ei saa keelduda põhjusel, et soovitud dokument sisaldab ka piiranguga andmeid. AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti.

Samuti ei saa inspeksioon nõustuda sellega, et tegemist on mahukate dokumentidega. Edastatud dokumentidest nähtub, et koondamisteated on 2-3 leheküljelised, siis arvestades asjaoluga, et soovitud ajavahemikus on koondatud Häirekeskuse poolt ainult 6 inimest, ei saa asuda seisukohale, et tegemist oleks mahuka teabega.

Kuna Häirekeskuse puhul on tegemist teabevaldajaga, kellel on kohustus teabenõuetele vastata, siis ei saa Häirekeskus keelduda teabenõude täitmisest põhjusel, et raske on piiranguga ja piiranguta teavet eristada. Teabenõuetele vastamine, sh hindamine, milline teave mis osas on juurdepääsupiiranguga, on teabevaldaja seadusest tulenev ülesanne.

Eeltoodust tulenevalt tuleb Häirekeskusel vaide esitaja 02.08.2018 teabenõue uuesti läbi vaadata ja väljastada koondamisteated ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada (AvTS § 23 lg 3). Täiendavalt selgitan, et kui koondamisteateid, mis on koostatud Siseministeeriumi poolt ja mida Häirekeskuse valduses ei ole, siis Häirekeskus neid teabenõude täitmiseks Siseministeeriumilt küsima ei pea. Ehk siis väljastada tuleb üksnes teave, mis on Häirekeskuse valduses.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel